

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IX. De secundo proximi iuuandi medio, oratione videlicet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

uerso videatur is qui quidquid habebat, ex Dei amore deseruit. Hoc igitur prædicat ac loquitur, & maiorem haud dubiè in animabus fructum causatur, quam plurima verba & voces, ipsum inquam exemplum, & vita sua stimula. Hoc proinde nobis præcurandum est, huc præcipuè nobis est studio intendendum, vt Deus Opt. Max. ad animarum conuersionem nobis, tam concionatoribus, quam confessorijs, & omnibus omnino, quibus proximò curare propositum est, utatur.

fusus: sicuti hunc locum exponunt & intelligunt Sanctus Augustinus & Origenes.

Si porro victoria de hostibus corporalibus (ad quam tamen vires nostræ, & potentia humana aliquatenus proportionatæ videntur) à Deo non nisi orationum adminiculo concedatur: quid erit de victoria de inimicis spiritualibus, deque animarum errantium conuersione dicendum, in qua humana media, vires & industria tam parum possunt, atque adeo exiguæ sunt, vt nullam prorsus cum tam sublimi fine proportionem habeant. Istuc quippe negotium solis est orationibus & gemitibus apud Deum conficiendum: hæc Deum placare, & veniam delictorum, necnon vitæ emendationem ab eo consequi debent.

Medii autem huius valorem & efficaciam serio ponderat & declarat S. Augustinus super illa Dei ad Moysen verba, *Dimitte me, vt irascatur furor meus contra eos* Cum filii Israel vitulum constabilem adorassent, & Deus eos extirpare vellet; Moyses populi patronum apud Deum & sequestrum agens, sic eum compellauit: *Cur Domine irascitur furor tuus contra populum tuum, quem eduxisti de terra Ægypti in fortitudine magna, & in manu robusta? Ne queso dicant Ægyptiis, callide eduxit eos vt interficeret in montibus, & deleret e terra quiescat ira tua, & esto placabilis super nequicia populi tui. Recordare Abraham, Isaac, & Israel seruorum tuorum, quibus iurasti per te ipsum, dicens, Multiplicabo semen vestrum, sicut stellas cæli, & uniuersam terram hanc, de qua locutus sum, dabo seminivestro & possidebitis eam semper*

Respondit autem Deus, *Dimitte me, quia eos delere & exterminare de mundo volo. Quid est hoc, Domine? cur dicis, Dimitte me? quis te aut tenet, aut detinere potest? quis manus tuas vincire? (Voluntati enim eius quis resistit?)* Quomodo ergo dicis, *Dimitte me?* Hic, ait Augustinus, orationis robur & efficaciam videbis, & quantum apud Deum Dei.

ne animas lucrabis mur.

Serm. 91 de templo Hierosol. 13 super Numer.

Si victoria corporalis oratione magis, quanto magis spirituali!

Quest. 149. super Exod. Exod. 32. 10.

Moyses argumenta ad persuadendum Deo.

Rom. 9. 19.

Moyses oratione te-

nuit iram Dei.

E ca pos-

CAPVT VIII.

De secundo proximi iuuandi medio oratione videlicet.

Altera proximo subueniendi ratio, quam B. P. N. adfert, est oratio: *Luatur etiam, inquit, proximus sanctis desiderijs & orationibus.* Nam, quoniam hocce animarum lucificandarum & conuertendarum negotium supernaturale est: hinc orationibus, lachrymis, gemitibus magis ipsum consequimur & peragimus, quam verbis & vocibus.

Sic magis ad victoriam de Amalecitis relatum contulit, maioremque in ea partem habuit Moyses oratio, quam vniuersæ bellatorum hastæ & gladii. Nam quam diu Moyses manus in altum sustollebat, vincebatur, vnde postea necesse fuit manus eius, vtriusque vnâ, à duobus viris sustentari ac suffulcari, vt sic semper sublimè elata existeret: atque ira demum penes Israel victoria stetit. Hac ratione suos populus Dei hostes debellabat.

Hoc item Madianitæ visis illustribus Hebræorum victorijs, veriti, ad inuicem dixerunt, *Ira delebit hic populus omnes qui in nostris finibus commorantur, quomodo solet bos herbas vsque ad radices carpere, ore scilicet, id est orationibus ore*

Robrique exercit. pars 3.

ea possit & valeat. Hoc scilicet sanctificare ipse voluit per illud, *Dimittite me*. Quod nec verbum est imperantis (si enim preceptum & imperium foret, feruus non obediendo male ageret) nec petentis, vel orantis (neque enim hoc a seruo suo Deum petere decebat) sed inditare voluit orationes iustorum irae Dei posse reluctari, cumque iratum placare.

Idem confert sanctus Hieronymus, Sciens super illud Ieremiae Prophetae: Tu ergo vult orare pro populo hoc, ne affluant pro eis laudum & orationum, & inuocantibus tui mibi. ait ergo, ostendit quod Sanctorum preces Deo irae possint resistere. Mantolite & aperte idipsum declarat Psalmodigraphus, dicens: Et dixit ut disperderet eos, si non Moyses aduersus eum stersisset in contradictione in conspectu eius, & auerteret iram eius, ne disperderet eos, & brachium eius in ictum libratum, oratione

Exod. 32. 14. *si a recinuisset placatum esset Dominus, ne faceret malum, quod locutus fuerat aduersus suum populum suum.*

Idem quoque contigit in seditione & murmuracione illa populi contra Moysen & Aaron, per occasionem mortis Core, Dathan, Abironis, eorumque sequacium, exorta: cum enim hanc ipsi imputandam dicerent, iratus est Dominus populo suo, cumque plane delere voluit, iam tum quatuordecim millibus, eoque amplius interfectis, statim ergo ut Aaron Pontifex pro populo oraret, & Deo incensum adolere cepit, *plaga cessauit.*

Hac de causa Sapiens orationem vocauit scuti nomine, sic loquens: Sed non diu permansit ira tua. Et perans enim homo sine querela deprecari pro populo, proferens seruitutis sua scutum orationem, & per incensum deprecationem allegans, resistit irae, & finem imponit necessitati: Quo autem loco hic legitur deprecari pro populis, alia lectio praefert, *propugnare pro populis*: etenim orare est velut pugnare. Quam bonum scutum ait etiam Ambrosius, est oratio, quo omnia aduersarij

Sap 18. 20.

Oratio est scutum & propugnaculum.

ignita spicula repelluntur.
Quin etiam Deus ipse intentatum flagellum suis e manibus gaudet excuti, & reperiri hinc inde aliquem, qui se ponat inter medium ad vindictam eius auertendam: sicut benignus aliquis pater, esse filio suo comminetur, adeo tamen in eum animaduertere non vult, a quo ne ferret, retineretur, quin imo interdum ad quos amicos aut horos subornat. & data opera paratos habet, qui sibi baculum aut flagellum de manu extorqueant: ita Deus Optimus Maximus, qui plus quam pater aut mater est, tanto nos amore profectur, utpote filios suos, & qui tam caro illifamilis sanguinem quippe & vitam ad nos seducendos impendit, ut in nos nollet animaduertere, sed gratum illiforet, si quis amicorum se mediatorum interponeret. quoniam tales interdum conquirent, ac summo opere debet & conqueritur, cum desunt qui irae suae per orationem obstitunt. Per Ezekielem namque sic expostulat: *Et quid studeo? Virum, qui interponeret sepe, & parat oppositum, & non inuenit. Et alio loco, Non ascendisti ad aduersum, neque opposuisti murum pro domo Israel.* Quo loco Sanctus Hieronymus ait, *Quomodo in murus inimicorum mentionem frangit & impedit, & sicut in idem obtuam predicti soler, ut illi resistatur. Ira Dei in sanctorum precibus frangitur, quia Dei in altissimas tendentibus obsecundat & condescendit.*

Idipsum quoque conqueritur Isaias: Non est, uti solebat, Dominus, qui inuicet nomen tuum, qui confurgat, & teneat te. Nullus est iam Iacob, qui cum Deo luctetur, cumque eo velut in duello decertans dicat, Non dimittam te, nisi benedixeris mihi. Deo siquidem id est quam gratissimum. Hinc ad oculum patet, quantum sit orationis iustorum & amicorum DEI robor & efficacia, quia ad brachium eius retinendum, illiusque irae resistendum nimis quam potens est.

Hinc

Hinc melius intelligatur, & magis confirmabitur id quod superiori capite dictum est: quanti scilicet ad fructum in proximo faciendum referat, sanctos, & amicos Dei nos esse: quamque merito dixerimus, bonam & sanctam vitam primarum quoddam ad hoc medium esse. Qui enim inimicos dissidentes inuicem conciliare volet, gratus & acceptus sit oportet illi, cuius mediatorem agere, & quem alteri reconciliare studet: si enim displiceat, ad iram & indignationem eum prouocabit potius, quam ad inimico ignoscendum.

Tantum porro ad bonum proximi promouendum valet bona & sancta vita, ut, quamuis illam pro eo orationem non faceremus, aut nullum aliud ei obsequium prestarem, quam quod, insigniter sancti & boni esse studeremus: hoc unum illi iuuando maxime prodesset & conferret. Declarat hoc in primis historia illa quam in Genesi legimus. Cum ciuitates illas impias, Sodomam & Gomorham ob nefanda scelera Deus subuertere uellet, ecce Abraham eius iram se mirum obijcit & ait, *Nanquid perdes iustum cum impiis? non est hoc tuum, nequaquam facies iudicium hoc. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate, peribunt singuli?* Dixitque Dominus ad eum: *Si inuenero Sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis, dimittam omni loco propter eos.* Responditque Abraham, ait: *Quia semel capio, loquar ad Dominum meum, cum super puluis & cinis. Quid si minus quinquaginta iusti, quinque fuerint? delebis propter quadraginta quinque uniuersam urbem?* Er ait, *Non delebo, si inuenero ibi quadraginta quinque.* Rursumque locutus est ad eum: *Sin autem quadraginta ibi inuenti fuerint, quid facies?* ait, *Non percutiam propter quadraginta.* Ne quis, inquit, indignus Domine, si loquar, *Quid si inuenti fuerint triginta?* Notandum autem est, cum initio nonnisi sensim numerum priorem imminuisse, per quinarios tantum descendendo: iam

vero DEI benignitatem & beneficentiam aduertendo, audaciam sumpsisse per denarium descendendi, a quadragenario usque ad tricenarium. Respondit ergo Dominus, *Non faciam, si inuenero ibi triginta;* propter hos parcam uniuersis. *Quia semel ait, capi, loquar ad Dominum meum. Quid si ibi inuenti fuerint viginti?* ait, *Non interficiam propter viginti.* Obsecro, inquit, ne irascaris Domine, si loquar adhuc semel: *Quid si inuenti fuerint ibi decem?* Non delebo propter decem. Sed cum ne decem quidem inuenerentur, quinque illas ciuitates Deus igne sulphureo deleuit. Unde sole meridiano clarius patet, quanta ad alios iuuandos & sanctificandos utilitas sit bona & sancta iustorum uita. Quam enim Sodomitis profuisset, si decem saltem iusti inter eos reperti fuissent.

Aliis cum Ierusalem castigare, & regnum iudaicum manus Chaldaeorum DEVS tradere uellet, qui ipsum euerterent, & vastarent, atque adeo omnes incolas eius in ore gladij absumerent; idque ob enormia quae in diuinitatem eius maiestatem scelera admiserant; ante per Ieremiam ait, *Circuite uias Ierusalem, & aspice, & considera, & quaerite in plateis eius, an inueniatur uirum facientem iudicium, & querentem fidem, qui nimirum in Deum aeque ac proximum fidelis sit; & propitius ero ei, id est, illius ob causam parcam ciuitati ac regno, & flagellum & exterminium, quod ei intentauimus auferam.*

faciame Dei.

Iustorum praesentia seruat impios.

Iustus iustus totum potuisset seruare regnum.

Unde non sine ratione exclamat Sanctus Hieronymus, in eum locum scribens: *Vide, inquit, quanti Deum faciat unum uirum iustum; cum non solum pro decem iustis, qui in ciuitate reperiuntur (sicut olim ad Abraham dixit) sed si et uirum inter innumeros impios inuenerit, miserturum se dicat eorum, & flagellum quod promerentur auersurum.*

Iusti multum faciunt, etsi nil extra faciant

Ingenis sanè amor est, quo viri iusti virtutem Deus prosequitur, cum illius intuitu tot nefarios peccatores tolerat, & iis veniam commissorum indulget. Magni ergo faciendi sunt, quotquot in communitate & Republica sunt iusti: utpote qui magnis eam beneficiis afficiunt, & insigne ei bonum præstant; esto aliud non faciant, quam quod pietatem colant, & virtutibus assidue incumbant.

Religiosis à populo debentur alimènta quia iustitia sua placant Deum.

Atque hæc etiam vna de rationibus est, quam Theologi & sancti Patres adferunt, ad probandum à populo Religiosis alimenta & necessaria deberi, etsi nullum hi proximo ministerium impendant, sed reclusi sint, & clauetro & cella sua non egrediantur: nam etiam vsque inde ab illo angello maximopere populo & Reipublica profunt, cum ob pauculos illos bonos tot per orbem malos toleret Deus. Quod egregiè confirmat parabola illa Euangelica, in qua, ad conseruandum triticum, zizania abundantia Dominus eradicari vetat, *Ne ferrò colligentes zizania, eradicetis simul cum eis & triticum: finite utraque crescere vsque ad messem.*

Gen. 2. 29. Deus propter Abraham etsi non rogatus liberauit Loth.

Imprimis vero quoad hoc propositum, potandum & considerandum est id, quod in historia illa superius indicata Scriptura mox addit: *Cum enim subuerteret DEVS ciuitates regionis eius, recordatus Abraham, liberauit Loth cognatum eius de subuersione urbium, in quibus habitauerat.* Auerte porro non eici, Abrahamum pro Lotho rogasse; sed, quia Abraham ita Deo carus erat, hinc tam ipse quam omnia quæ eius erant, & quæ aliquo modo ad eum attinebant, maximè ei cura fuerunt; atque adeo de Lotho, eius cognato, liberando, & è Sodomitico incendio eripiendo sollicitus fuit, ut eum ad festinanter egrediendum, & se in paruo oppido, haud procul inde disito, saluandum incitans diceret, *Festina, & saluare tibi, quia non potero facere quidquam, donec egrediaris illuc.* O plena pietatis viscera, o bonitatem & misericordiam infinitam, ut dicat, Non potero ante vltionem meam exequi, quam te ipse in tuto collocet!

Gen. 19. 22.

Deus non potest puniri

Vide obsecro quanti virum iustum faciat re quam Deus, & quid eius in gratiam & dicat & diu iusti faciat. Tu ergo fac iustus sis, & Dei iniustus. & perfectioni comparanda serio incumbe; & certus esto Deum omnia quæ tua sunt, curaturum; ac parentum, con- sanguineorum, amicorum tuorum, & omnium quæ aliquatenus te spectant, recordaturum. Idque eo magis, quo tu magis ad animæ tuæ negotium curandum, teque Deo arctius coniungendum eadem curate negliges, & eorum obliuisceris; etsi alioquin ad ipse ab eo in particulari non postules. Magis quippe rogant, & ad Deum clamant opera, quam verba. Si enim Opera plus iniquitas impij, teste Sacra Scriptura, ad clamant Deum clamat, vltionem ab eo deposcens quam Verba. *(Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra)* altius haud dubiè clamabit vltio. *Gen. 4. 10.* tus & bonitas vitæ, & maiores dabit voces, ad misericordiam impetrandam. & Si iniquitatem inueniendam apud eum qui ad te ad Deum benefaciendum adeo promptus est, & cuius proprium est misereri semper & parcere. Hæc ergo optima cum Deo agendi ratio est, & consanguineis & amicis suis benefaciendi ratio est.

CAPVT X.

De tertio proximis succurrendi medio, zelo scilicet animarum.

Zelus domus, necnon honoris & gloria tua comedit me, ac viscera mea adullit, & opprobria exprobrantium tibi, id est iniuria & mala, quæ tibi irrogantur, ceciderunt super me, easque, ut mihi factas, sum interpretatus. Est hoc aliud, & quidem de præcipuis proximorum iuuandi medium: quod etiam inter alia media, ad Societatis conseruationem, incolumitatem & incrementum, necnon ad finem spiritualem, ob quem in-

Zeli misericordiam præstantibus